

te houden, maar dit was voor Dosker niet het hoofdmotief, want dan had hij het boek beter in het Engels kunnen schrijven. Hij was altijd een krachtig bevorderaar van amerikanisering geweest²⁹ en als predikant van de Third Reformed Church in Holland – de van oorsprong Nederlandstalige kerk waartoe hij als student van Hope College had behoord – introduceerde hij in 1890 Engelstalige diensten, vooral met het oog op de jongeren, die anders in de Amerikaanse cultuur zouden vervreemden van hun kerk.³⁰ Maar zijn boek schreef hij opzettelijk in het Nederlands en hij publiceerde het in zijn oude vaderland. Hij zocht daarna ook een Amerikaanse uitgever voor het boek, maar heeft deze niet gevonden.³¹ Mede om deze reden verkocht het boek slecht in de kring van de Reformed Church.³²

De reden dat Dosker zijn boek in Nederland uitgaf hield verband met het feit dat de Reformed Church in Nederland achter de horizon dreigde te verdwijnen. Na het advies uit 1882 van de synode van de Christelijke Gereformeerde Kerk aan emigranten om zich niet langer bij de Reformed Church te voegen, sloten nieuwe Nederlandse immigranten uit afgescheiden kring zich aan bij de Christian Reformed Church. In hun zog volgde een veel grotere groep hervormde immigranten, die deze kerk vanwege haar Nederlandse karakter aantrekkelijker achtten dan de reeds amerikaniserende Reformed Church. De biografie was Doskers laatste poging om duidelijk te maken dat Van Raalte met zijn keuze voor de Reformed Church de juiste beslissing had genomen en dat de Nederlandse gereformeerden (en hervormden) ten onrechte hun voorkeur hadden gegeven aan de Christian Reformed Church.³³ Om deze reden besteedde hij bijvoorbeeld – binnen het kader van de biografie zelfs onmatig veel – aandacht aan het nauwe verband tussen de *hardliners* binnen afgescheiden kring en de *founding fathers* van de Christian Reformed Church.

Het is interessant dat Dosker met name het ontstaan van de Christian Reformed Church in 1857 uitkoos als illustratie bij zijn standpunt. De werkelijke scheiding der wegen vond immers plaats in de jaren tachtig na en vanwege de *masonic controversy*. Maar die episode kon hij niet tot centraal moment maken in zijn biografie, omdat Van Raalte reeds in 1876 was overleden. Bovendien had Van Raalte nooit een afwijzend standpunt ingenomen jegens kerkleden die vrijmetselaar waren en elke toelichting daarop zou in Nederland een voor Dosker averechts effect sorteren. Dosker moest dus zijn toevlucht wel nemen tot de scheuring van 1857. Zijn uitvoerige verdediging van Van Raalte's standpunt in 1857 was echter nogal academisch van aard en in elk geval voor zijn Amerikaanse lezers sinds 1882 weinig relevant meer. Maar omdat de kerken van de Doleantie zich nooit over

29. Vgl. H.E. Dosker, 'Americanization', *The Christian Intelligencer*, 23 januari 1884.

30. Elton J. Bruins, *The Americanization of a Congregation*, tweede druk, Grand Rapids, 1995, pag. 37: in 1862 werd door personeel van Hope College, afkomstig uit het oosten, in Holland de Engelstalige Hope (Second) Reformed Church gesticht, met de president van Hope College, Philip Phelps als eerste predikant. In 1889 richtte Dosker in de Third Reformed Church de Engelstalige Young People's Society op. Dosker was 'eager for the full use of English'. (pag. 40) In 1891 werd er om de week een Engelse dienst ingevoerd, in 1892 wekelijks, in 1894 werd de morgendienst Engels. Pogingen om naast de Engelse diensten twee Nederlandse diensten te behouden faalden in 1894.

31. Dosker aan W.E. Griffis, 26 december 1893: 'Herewith I send you my biography of Van Raalte. Very likely an English edition of it will be published'. *William Elliot Griffis Collection*. Collections and University Archives, Alexander Library, Rutgers University, New Brunswick, NJ.

32. Dosker aan Bavinck, 19 februari 1894: 'Met mijn